

Wydział Pedagogiki

kierunek studiów: PRACA SOCJALNA

dyscyplina wiodąca: pedagogika

profil kształcenia: ogólnoakademicki

poziom kształcenia: pierwszy stopień studiów

numer uchwały Senatu* 76/2024/2025 z dn. 24.06.2025r.

	Zajęcia	Kierunkowe efekty uczenia się	Treści programowe	Sposoby weryfikacji efektów uczenia się
1.	Wprowadzenie do filozofii	K_W01 K_U01, K_K01, K_K06	1. Co to jest filozofia. Główne dyscypliny filozoficzne. 2. Współczesne nurty filozofii (naturalizm, pragmatyzm, fenomenologia, egzystencjalizm, strukturalizm, hermeneutyka, postmodernizm, neotomizm). 3. Kim jest człowiek? Czym jest społeczeństwo? Co to jest kultura? Czym jest rzeczywistość? Czy jesteśmy wolni? 4. Problem wartości moralnych. Jak wytłumaczyć istnienie zła. 5. Filozoficzne problemy polityki. 6. Mózg, umysł, problem sztucznej inteligencji. 7. Eros, seks, miłość. Płeć fizyczna i kulturowa. Problemy gender. 8. Zagadnienia transhumanizmu.	Ocena realizacji stopnia efektów uczenia się zapewni egzamin ustny, punktowane poszczególne odpowiedzi na zadawane pytania: 10 pkt - bardzo dobry 9 pkt - dobry plus 8 pkt - dobry 7 pkt - dostateczny plus 6 pkt - dostateczny 0-5 pkt – niedostateczny
2.	Etyka zawodowa	K_W12, K_W14, K_U08, K_K05	1. Etyka w pracy pracownika socjalnego. 2. Główne systemy etyczne (etyka klasyczna, etyka Kanta, utilitaryzm, etyka chrześcijańska). 3. Co to są dylematy etyczne? 4. Główne rodzaje dylematów i strategie ich rozwiązywania. 5. Wybrane problemy etyczne występujące w pracy pracownika zawodowego (opieka nad osobami niepełnosprawnymi; problemy asystenta rodziny; problemy biedy strukturalnej, problem uchodźców; dylemat klient-podopieczny). 6. Omówienie kodeksu etycznego pracownika socjalnego.	Ocena realizacji stopnia efektów uczenia się zapewni egzamin ustny, punktowane odpowiedzi na zadawane pytania: 10 pkt - bardzo dobry 9 pkt - dobry plus 8 pkt - dobry 7 pkt - dostateczny plus 6 pkt - dostateczny 0-5 pkt – niedostateczny

3.	Wprowadzenie do socjologii	K_W01, K_W02, K_W07, K_U01, K_U17, K_K01	1. Powstanie i rozwój socjologii jako nauki na tle innych nauk. 2. Przedmiot badań socjologii i stosowane metody na gruncie tej nauki wraz z ich charakterystyką oraz przedmiot i zakres badań innych nauk pomocnych w pracy socjalnej. 3. Funkcje socjologii jako nauki. Powiązania tych funkcji z funkcjami innych nauk pomocnych w pracy socjalnej. 4. Podstawy życia społecznego (warunki przyrodnicze, warunki społeczne, ekonomiczno- gospodarcze, polityczne, demograficzne i zdrowotne oraz-kulturowo – cywilizacyjne, a w nich indywidualne funkcjonowanie ludzi oraz grup i zbiorowości społecznych). 5. Człowiek jako istota: bio-fizjologiczna, psycho-intelektualna, społeczna i kulturowo-cywilizacyjna a wynikające z tego pozytywne oraz negatywne skutki , a także możliwości i ograniczenia płynące dla pracowników socjalnych. 6. Socjalizacja jednostki jej uwarunkowania (ogólne informacje o socjalizacji, szerokie i wąskie ujęcie socjalizacji, wzajemne oddziaływania otoczenia na jednostkę i jednostki na otoczenie z uwzględnieniem oddziaływań bezrefleksyjnych, tradycyjnych, utylitarnych i płynących z tych faktów konsekwencji dla jednostki, otoczenia i podejmowanych oddziaływań w pracy socjalnej). 7. Rodzina i jej znaczenie w życiu indywidualnym i społecznym. Pomoc rodzinom dysfunkcyjnym, możliwości i ograniczenia w tym zakresie. Inne grupy społeczne wraz z ich charakterystyką. 8. Zbiorowości społeczne oraz więzi społeczne i ich istota- podstawowe zagadnienia. Zróżnicowania społeczne, nierówności społeczne i indywidualne oraz płynące z tego konsekwencje. 9. Instytucje społeczne i ich rola w życiu zbiorowym i indywidualnym. 10. Kultura- subkultury, podkultury - cechy wspólne i rozbieżne a kultura indywidualna ludzi. 11. Potrzeba znajomości środowiska społecznego w pracy socjalnej.	egzamin pisemny, pytania zamknięte i otwarte 50-59% - dst 60-69% - dst plus 70-79% - db 80-89% - db plus 90-100% - bd b
4.	Podstawy ekonomii i przedsiębiorczości	K_W02, K_W03, K_W16, K_U05, K_K02,	1. Podstawowe pojęcia i prawa ekonomii. Podmioty gospodarcze. Funkcjonowanie rynku. Struktury rynku (konkurencja, monopol, oligopol). Rynki czynników produkcji. Rola państwa w funkcjonowaniu gospodarki. Rachunek dochodu narodowego. Pieniądz i system bankowy. Pojęcie i skutki inflacji. Bezrobocie. 2. Przedsiębiorstwo, przedsiębiorca, firma. 3. Otoczenie przedsiębiorstwa. 4. Klasyfikacja przedsiębiorstw wg wielkości. 5. Formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw. 6. Zasoby w przedsiębiorstwie. 7. Zasady podejmowania i wykonywania indywidualnej działalności gospodarczej.	Studenci opracowują "Projekt własnego przedsięwzięcia społecznego" zgodnie z etapami przedstawionymi przez prowadzącego przedmiot. Egzamin w formie testu. 60% - 69% ocena dst 70% - 75% ocena dst+ 76% - 85% ocena db 86% - 90% ocena db+ pow. 90% - ocena bdb
5.	Polityka społeczna	K_W01 K_W02, K_W03, K_U01, K_U06, K_K01, K_K05	1. Definicja i paradygmat polityki społecznej. 2. Wartości w polityce społecznej. 3. Koncepcja „przekształceń społecznych”. 4. Modele polityki społecznej. 5. Sprawiedliwość społeczna. 6. Aktualne problemy i kwestie społeczne w Polsce. 7. Instrumenty polityki społecznej. 8. Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa. 9. Polityka rodzinna w Polsce. 10. Usługi społeczne w modelach pomocy społecznej. 11. Prawa człowieka a polityka społeczna. 12. Wybrane badania problemów społecznych.	Ocena stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się nastąpi poprzez: 1. prezentację wybranego problemu społecznego wraz z działaniami z zakresu polityki społecznej 2. kolokwium pisemne z prezentowanych w czasie zajęć treści 3. Egzamin ustny z treści wykładu w powiązaniu z aktualnymi problemami socjalnymi np. transfery socjalne a sytuacja społeczna,

				demografia a polityka społeczna, świadomość społeczna dotycząca problemu uchodźców
6.	Psychologia ogólna	K_W01, K_W08, K_W18, K_U01, K_U04, K_K01,	1. Wprowadzenie do psychologii ogólnej. Nurty i podejścia psychologiczne. Historia myśli psychologicznej. Role zawodowe i charakterystyka psychologów. 2. Osobowość. Definicje, struktura i funkcje osobowości. Rozwój podstawowych struktur osobowościowych. Zaburzenia osobowości. 3. Różnice indywidualne. Temperament, płeć, zdolności, style poznawcze, twórczość i uzdolnienia, inteligencja. 4. Afektywne i motywacje regulatory zachowania. Struktura, funkcje i związki emocji z procesami poznawczymi. Stres. Radzenie sobie ze stresem. Typy motywacji. Język i komunikacja. 5. Poznawcze regulatory zachowania - spostrzegane, uwaga, myślenie, pamięć, uczenie się. 6. Motywacja i jej znaczenie w życiu człowieka 7. Charakterystyka zaburzeń psychicznych 8. Korzenie życia społecznego – przywiązanie i miłość 9. Wybrane zagadnienia z psychologii społecznej - Zachowania asertywne, agresywne i uległe. Sytuacje interpersonalne. Negocjacje. Komunikacja. Konflikty. Procesy grupowe, reguły współdziałania, role w grupie	Obecność i aktywny udział w zajęciach; Kolokwium zaliczone na podstawie uzyskania 60% punktów Test wiedzy zaliczony na podstawie uzyskania przez studenta min. 60% punktów. Obowiązują treści omawiane na zajęciach i w zadanej literaturze przedmiotu.

7.	Psychologia społeczna	K_W01, K_W07, K_W08, K_W18, K_U01, K_U17, K_K06	1. Czym i jak zajmuje się psychologia społeczna: Przedmiot psychologii społecznej; Podstawowe podejścia teoretyczne – perspektywy; Metody badawcze stosowane w psychologii społecznej; Psychologia społeczna a pokrewne dziedziny nauki. 2. Postawy społeczne: Ujęcia definicyjne postaw społecznych; Struktura postaw społecznych; Wpływ postaw na zachowanie; Sposoby zmiany postaw społecznych. 3. Stereotypy, uprzedzenia i dyskryminacja: Pojęcie stereotypu, uprzedzeń i dyskryminacji; Modele zmiany stereotypów.. 4. Kompetencje społeczne i ich rola w budowaniu kontaktów społecznych: Sfery funkcjonowania człowieka i zależności pomiędzy nimi; Pojęcie kompetencji/zdolności społecznych i umiejętności społecznych; Składowe kompetencje społecznych; Wybrane kompetencje społeczne. 5. Komunikacja międzyludzka jako podstawowa kompetencja społeczna - podstawy psychologii komunikacji interpersonalnej; Definicje, pojęcia komunikowania i komunikowania się; Cechy procesu komunikacji interpersonalnej; Teoretyczne orientacje w teorii komunikacji interpersonalnej – orientacja funkcjonalna i interpretacyjna; Elementy procesu komunikacji; 6. Wybrane wyznaczniki funkcjonowania w relacjach międzyludzkich - atrakcyjność interpersonalna jako wyznacznik budowania relacji społecznych: Pojęcie atrakcyjności interpersonalnej i jej rola w budowaniu kontaktów społecznych; Wybrane wyznaczniki atrakcyjności interpersonalnej; Szczególne znaczenie przywiązania dla funkcjonowania człowieka w aspekcie osobistym i zawodowym; Czynniki ryzyka dla relacji przywiązaniowej w kontekście funkcjonowania społecznego; Specyfika bliskich związków międzyludzkich - elementy modelu bliskich związków, ich dynamika i fazy związku. 7. Wybrane wyznaczniki funkcjonowania w relacjach międzyludzkich - autoprezentacja jako wyznacznik budowania relacji społecznych: Pojęcie autoprezentacji i jej rola w budowaniu kontaktów społecznych; Strategie i techniki autoprezentacyjne 8. Wybrane wyznaczniki funkcjonowania w relacjach międzyludzkich - konflikty i sposoby ich rozwiązywania w wybranych sytuacjach społecznych; Podstawy teoretyczne psychologii konfliktu; Diagnoza sytuacji konfliktowej; Rywalizacja i kooperacja; Strategie rozwiązywania konfliktów. 9. Wybrane wyznaczniki funkcjonowania w relacjach międzyludzkich - pomocność i prospołeczność: Teorie pomocności; Wyznaczniki pomocności; Reagowanie na pomoc.	Egzamin pisemny w formie testowej oraz pytań otwartych o charakterze problemowym. Aktywność na konwersatoriach, odpowiadanie na pytania problemowe; przygotowanie projektu/prezentacji w 2-3 osobowych grupach.
8.	Pedagogika społeczna	K_W01, K_W02, K_W05, K_W07, K_U01, K_U05, K_K06	1. Pedagogika społeczna jako nauka - definicje i przedmiot badań. 2. Kategorie i pojęcia pedagogiki społecznej: środowisko, środowisko wychowawcze, siły społeczne, więzi społeczne. 3. Zmiana społeczna jako dynamizm przeobrażający komponenty środowisk wychowawczych. 4. Działania społeczne w obrębie pedagogiki społecznej: ratownictwo, opieka, pomoc, wsparcie, kompensacja, profilaktyka, animacja. 5. Dobro wspólne jako wartość i działanie społeczne na rzecz środowiska. 6. Metodologiczne podejścia do badań środowisk wychowawczych i działań na rzecz wychowanka. 7. Metody pracy pedagogiki społecznej i ich możliwości wykorzystania w praktyce pedagogicznej.	Egzamin pisemny z treści wykładu oraz treści konwersatoriów. Pytania mają charakter otwarty. Konwersatorium: Ocena aktywnego przygotowania do zajęć – 20% oceny Opracowanie przykładów działań społecznych animacyjnych wspierających środowiska lokalne lub rodziny– 40 % oceny Zaprezentowanie wybranej kwestii/problemu społecznego na podstawie literatury z zakresu pedagogiki społecznej - 40%.

9	Wprowadzenie do pedagogiki	K_W01, K_W02, K_U03, K_U04, K_K01	1. Przedmiot współczesnych badań pedagogicznych. Związek pedagogiki z innymi naukami, subdyscypliny pedagogiki. 2. Mapa pojęciowa współczesnej pedagogiki: edukacja, procesy edukacyjne, dyskursy edukacyjne (jako przedmiot badań pedagogicznych), pedagogika w znaczeniu współczesnym, pedagogie, uczenie się, nauczanie. 3. Wielość i różnorodność wiedzy o edukacji w kontekście zmian społecznych. 4. Najważniejsze problemy współczesnej praktyki edukacyjnej identyfikowane w: a) procesach naturalnego wrastania, b) celowościowych procesach wychowania i kształcenia, c) procesach uspołecznienia. 5. Problemy współczesnej pedagogiki.	1. Zaliczenie pracy indywidualnej na ocenę 2. Aktywny udział na zajęciach Wersja ustna pracy max 8 pkt Wersja pisemna pracy max 12 pkt Razem 20 pkt 11-12 pkt 3.0 13-14 pkt 3.5 15-16 pkt 4.0 17-18 pkt 4.5 19-20 pkt 5.0 Szczegółowe kryteria podane zajęciach
10	Pedagogika specjalna	K_W08, K_W09, K_U06, K_U18, K_K06	1. Pedagogika specjalna w systemie nauk. Podstawowe problemy pedagogiki specjalnej jako nauki interdyscyplinarnej. 2. Podmiot, przedmiot, cele, zadania, zasady, zakres i subdyscypliny pedagogiki specjalnej. 3. Pedagogika specjalna i jej podmiot i przedmiot w ujęciu historycznym. 4. Postawy społeczne wobec choroby i niepełnosprawności i osób chorych i z niepełnosprawnością. 5. Rozwój rewalidacji i rehabilitacji w pedagogice specjalnej. 6. Systemy kształcenia i wychowania specjalnego w Polsce i na świecie. 7. Modele i współczesne tendencje w edukacji uczniów z niepełnosprawnością. Segregacja, Normalizacja (Integracja), Inkluzja. 8. Współczesne koncepcje teoretyczne opisujące systemy wsparcia i życie osób z niepełnosprawnością. 9. Wybrane metody stosowane w dydaktyce specjalnej i wychowaniu dzieci z niepełnosprawnością. 10. Interdyscyplinarność pedagogiki resocjalizacyjnej. 11. Dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. 12. Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną. 13. Podstawowe problemy surdopedagogiki. 14. Podstawowe problemy tyflopedagogiki. 15. Podstawy pedagogiki leczniczo-terapeutycznej. Koncepcja wpływu choroby na człowieka. Oddziaływania rewalidacyjne. Choroba terminalna. Hospicjum, opieka paliatywna. Godne umieranie i ocena jakości życia (QUALITY OF LIFE-QL). 16. Autyzm wczesnodziecięcy. Koncepcje autyzmu i jego objawy. Terapia dziecka autystycznego Współpraca rodziców dziecka autystycznego z pedagogiem..	Egzamin ustny z wybranych i przedstawionych zagadnień w cyklu wykładu. Konwersatorium: aktywny udział w zajęciach, praca w grupach, przygotowanie do zajęć, praca z tekstem, zaliczenie wszystkich ćwiczeń, napisanie eseju, przygotowanie i zaprezentowanie prezentacji.
11.	Biomedyczne podstawy rozwoju	K_W09, K_U18, K_K09	1. Rozwój osobniczy człowieka: etapy, okresy i fazy w rozwoju osobniczym. 2. Rozwój fizyczny człowieka: pojęcie rozwoju i kierunki zmian rozwojowych (trend rozwojowy, akceleracja)- aspekty rozwoju fizycznego, rozwój prenatalny, noworodkowy, niemowlęcy i poniemowlęcy, przedszkolny i szkolny, okres dojrzewania i dorastania, okres stabilizacji, starzenie się i starość. 3. Czynniki wpływające na rozwój fizyczny: genetyczne, środowiskowe, tryb i styl życia. 4. Metody oceny rozwoju fizycznego człowieka. 5. Rozwój psychiczny człowieka – teorie rozwoju. 6. Zdrowie i jego definicje. Czynniki wpływające na zdrowie. 7. Zachowania antyzdrowotne i prozdrowotne.	Metody oceniania: kolokwium – pytania punktowane Kryteria oceniania: 91-100% punktów – 5,0 81-90% punktów – 4,5 71-80% punktów – 4,0 61-70% punktów – 3,5 51-60% punktów – 3,0 ≤ 50% punktów – 2,0

12.	Profilaktyka społeczna	K_W07, K_W08, K_U01 K_U18, K_K01, K_K09	1. Współczesne kierunki oddziaływań profilaktycznych (charakterystyka podejścia psychospołecznego, podejścia poznawczo-behawioralnego/trening umiejętności życiowych oraz edukacja normatywna/ oraz programów szkolno-środowiskowych). 2. Koncepcje profilaktyki w pedagogice (profilaktyka społeczna, wychowawcza i społeczno-wychowawcza). 3. Charakterystyka Projektu Współpracy Ponadnarodowej „Dach nad Twoją przyszłością” – projektu kierowanego do osób bezdomnych w celu ich reintegracji społecznej i zawodowej. 4. Specyfika Podejścia Skoncentrowanego na Rozwiązaniach. 5. Dialog Motywujący – Terapia motywująca - jako metoda pracy nad zmianą u osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. 6. Przykłady podejścia wspierającego rozwój zasobów osobistych osób znajdujących się w trudnej sytuacji – założenia i konsekwencje dla wypełniania roli wychowawcy/asystenta rodziny. Relacje z doświadczeń w zakresie wspierania rodziny w wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczej w wybranych krajach.	Wykonanie prezentacji multimedialnej dotyczącej krytycznej analizy rozwiązań w zakresie wybranego problemu społecznego (ubóstwo, bezdomność, bezrobocie, problem starzenia się społeczeństwa, wykluczenie społeczne, uzależnienia substancjalne i behawioralne, nieporadność wychowawcza rodziców/opiekunów, itp.) oraz jej prezentacja na forum grupy.
13.	Podstawy animacji społeczno-kulturowej	K_W03, K_W07, K_W13, K_U12, K_K06,	1. Podstawowe pojęcia z zakresu kultury, nauki o kulturze, teorii i praktyki animacji społeczności lokalnych m.in. jako metody środowiskowej pracy socjalnej. 2. Animacja kultury i animacja społeczności lokalnej jako działalność społeczna i profesjonalna. 3. Metody animacyjne. 4. Relacje kultura – jednostka, grupa, społeczeństwo. Kultura własna a obca, formalna i nieformalna. 5. Wybrane zagadnienia związane z tożsamością społeczną kulturową. 6. Rozpoznawania zasobów/braków kapitału społecznego i adekwatnego wykorzystywania danych lokalnych do planowania, przeprowadzenia i oceny działań.	Zaliczenie ustne obejmujące zagadnienia z wykładu i lektury.
14.	Podstawy geragogiki	K_W03, K_W13, K_U18, K_K04	1. Podstawowe pojęcia z zakresu geragogiki. 2. Biopsychospołeczne teorie starzenia się człowieka. 3. Starzenie się społeczeństwa jako problem demograficzny. 4. Aspekty starzenia się człowieka i progi starości. 5. Zdrowotne problemy seniorów. 6. Społeczne problemy seniorów. 7. Czynniki warunkujące przebieg procesu starzenia się człowieka. 8. Starzenie się fizjologiczne i patologiczne. 9. Rola aktywności w adaptacji do emerytury. 10. Idea aktywnego starzenia się człowieka. 11. Edukacja „do” i „w” starości.	Projekt studencki indywidualny dotyczący funkcjonowania wybranych instytucji opieki nad osobami starszymi. Egzamin pisemny w formie testu: 10 pytań, 60% poprawnych odpowiedzi na zaliczenie.

15.	Wprowadzenie do metodologii badań nauk społecznych	K_W10, K_W11, K_U03, K_U14, K_K02	1. O osobliwości nauk społecznych. Istota obiektywistycznego i subiektywistycznego podejścia do nauki. 2. Zasady, cele, funkcje i typy badania w naukach społecznych. 3. Charakterystyka procesu badawczego w naukach społecznych: a) motywy i źródła podejmowanej problematyki badawczej, b) przedmiot badań, problematyka badawcza, c) problem badawczy rodzaje, źródła, warunki poprawnego formułowania, d) hipoteza badawcza, pojęcie, rodzaje, warunki poprawnego formułowania, e) zmienne i wskaźniki. 4. Komplementarność ilościowej i jakościowej strategii badań w naukach społecznych: a) kontekst odkrycia i rozumienia w naukach społecznych, b) triangulacja badań – pojęcie, rodzaje, warunki poprawności. 5. Zasady sporządzania raportów badawczych.	Zaliczenie pisemne złożone z dwóch części: 1. teoretycznej, sprawdzającej stopień opanowania wiedzy z przedmiotu 2. praktycznej, sprawdzającej stopień opanowania umiejętności związanych z tworzeniem projektów naukowych.
16.	Podstawy prawa	K_W03, K_W12, K_W15, K_U04, K_K01	1. Państwo – pojęcie, sposoby definiowania cechy i geneza państwa. Definiowanie państwa, jego cechy. Relacje między prawem a państwem. 2. Charakterystyka nauk prawnych. Pojęcie prawa i jego funkcje. Problem definicji prawa. Prawo jako zespół norm postępowania. Prawo wewnętrzne a prawo międzynarodowe publiczne. Koncepcje pojmowania prawa. 3. Budowa normy prawnej oraz analiza jej części składowych. 4. System prawa. Cechy formalne w prawie: spójność i zupełność. Luki prawne. Typy systemów prawa (system kontynentalny, system common law). Systemy konkretne, pionowa i pozioma systematyzacja prawa, prawo publiczne i prywatne. 5. Stosunek prawny – pojęcie i charakterystyka. Fakty prawne. Podmioty stosunku prawnego (zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych) i przedmiot stosunku prawnego. 6. Źródła prawa: znaczenie materialne i formalne. Tworzenie prawa (prawo stanowione, kontraktowe, precedensowe, zwyczajowe). Podstawowe zasady techniki prawodawczej, Budowa tekstu prawnego. Publikacja i ogłoszenie aktu prawodawczego. 7. Wykładnia prawa (pojęcie, podział i model wykładni) Dyrektywy wykładni i ich rodzaje. Domniemania interpretacyjne. 8. Obowiązkiwanie, stosowanie i przestrzeganie prawa. Reguły kolizyjne, Pojęcie obowiązkiwania prawa; aspekt czasowy, terytorialny. Pojęcie przestrzegania prawa, Pojęcie stosowania prawa, typy stosowania prawa, Etapy stosowania prawa. 9. System źródeł prawa w Polsce. Praworządność. 10. Charakterystyka wybranych gałęzi prawa, zasady, podstawowe pojęcia i instytucje, cechy charakterystyczne, źródła (prawo konstytucyjne, prawo administracyjne, prawo cywilne).	Pisemny test jednokrotnego wyboru (60% i powyżej poprawnych odpowiedzi – ocena dostateczny, 70% i powyżej ocena dostateczny plus, 80% i powyżej ocena dobry, 90% i powyżej ocena dobry plus, 95% i powyżej ocena bardzo dobry), aktywność (plus 0,5 oceny)

17.	Prawo rodzinne i opiekuńcze	K_W12, K_W14, K_U04, K_U06, K_K04	1. Rodzina jako zjawisko społeczne i prawne, pojęcie rodziny i jej funkcje. Stan cywilny jednostki, znaczenie oraz sposób zmiany. Pojęcia prawa rodzinnego oraz jego charakter i funkcje. Źródła prawa rodzinnego. Budowa i znaczenie KRIO. 2. Pojęcie małżeństwa i elementy jego modelu prawnego. Zawarcie i unieważnienie małżeństwa. Przesłanki zawarcia małżeństwa przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego, Standard międzynarodowy w małżeństwie. 3. Pojęcie unieważnienie małżeństwa. Przyczyny unieważnienia (wiek, ubezwłasnowolnienie, choroba psychiczna, bigamia, pokrewieństwo, powinowactwo, przysposobienie, stany wyłączające świadome wyrażenie woli – błąd i groźba). Przeszkody wynikające z pełnomocnictwa. 4. Prawa i obowiązki małżonków. Zasada równości. Prawo do rozstrzygania o istotnych sprawach rodziny. Prawa i obowiązki niemajątkowe – wierność i współdziałanie. Nazwisko małżonków i ich dzieci. 5. Ustroje majątkowe małżeńskie – pojęcie i rodzaje. Wspólność ustawowa – powstanie i konsekwencje. Majątek wspólny a osobisty. Zarząd majątkiem wspólnym. Skuteczność czynności prawnych. Ustanie ustroju wspólności ustawowej oraz jego skutki. 6. Ustanie małżeństwa. Śmierć i uznanie za zmarłego. Rozwód, pojęcie, przesłanki i skutki rozwodu. Wyrok rozwodowy oraz jego skutki. Zasady postępowania w sprawach o rozwód. 7. Pojęcie przysposobienia, jego funkcja społeczna oraz charakter prawny. Przesłanki przysposobienia: po stronie przysposabianego oraz przysposabiającego. Rodzaje przysposobienia i ich skutki. Przysposobienie pełne, Anonimowość i nierozwiązywalność i rozwiązywalne. Niedopuszczalność ustalenia naturalnego pochodzenia. Zakaz przysposobienia pasierba. 8. Obowiązek alimentacyjny: pojęcie i funkcje. Zakres i kolejność w alimentacji. Przesłanki i treść obowiązku alimentacyjnego. wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego oraz przedawnienie roszczeń. 9. Pojęcie i cechy prawa opiekuńczego. Pojęcie i funkcje opieki. Cel opieki. Opieka nad małoletnim – ustanowieni opiekuna, jego obowiązki, nadzór nad sprawowaniem opieki. 10. Pojęcie i funkcje kurateli. Typy i rodzaje kurateli (trwała, z ograniczaniem) Ustanie kurateli.	Pisemny test pytania zamknięte i otwarte (60% i powyżej poprawnych odpowiedzi – ocena dostateczny, 70% i powyżej ocena dostateczny plus, 80% i powyżej ocena dobry, 90% i powyżej ocena dobry plus, 95% i powyżej ocena bardzo dobry), aktywność (plus 0,5 oceny)
-----	------------------------------------	-----------------------------------	--	---

18.	Prawo socjalne*	K_W03, K_W04, K_W12 K_W14, K_U04, K_U08, K_K01	1. Znaczenie pojęcia. Sposoby definiowania administracji. Administracja a administracja publiczna. Różne postacie administracji publicznej. 2. System prawa administracyjnego. Problem kodyfikacji. Prawo administracyjne a inne gałęzie prawa. Podział prawa administracyjnego. Prawo ustrojowe. Prawo materialne. Prawo procesowe. 3. Normy prawa administracyjnego – cechy charakterystyczne, rodzaje. Sankcje w prawie administracyjnym. Stosowanie prawa przez administrację publiczną. Podmioty postępowania administracyjnego. 4. Przebieg postępowania administracyjnego. Postępowania odwoławcze i procedury zażalenkowe. Postępowanie w sprawie wydawania zaświadczeń. Kontrola instancyjna rozstrzygnięć administracyjnych. Elementy postępowania sądowo-administracyjnego. 5. Zagadnienia wprowadzające. Geneza pomocy socjalnej, pojęcie pomocy socjalnej, prawne podstawy regulacji pomocy socjalnej, pomoc socjalna w systemie prawa, pomoc socjalna a ubezpieczenia społeczne, pomoc socjalna a prawo administracyjne. 6. Pomoc społeczna w systemie prawa. Pojęcie pomocy społecznej, regulacja prawna, zasady ogólne. 7. Pomoc społeczna w ustawie prawo o pomocy społecznej. Pojęcie i cele pomocy społecznej, zasady pomocy społecznej, zadania pomocy społecznej, prawo do świadczeń z pomocy społecznej, świadczenia pieniężne z pomocy społecznej, świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej. 8. Rodzina jako podmiot pomocy społecznej. Opieka nad rodziną i dzieckiem, organizacja pomocy społecznej, postępowanie w sprawie świadczeń z pomocy społecznej. 9. Postępowanie w sprawie świadczeń. Ogólne zasady postępowania, ogólne zasady wypłaty świadczeń i zwrotu świadczeń nienależnie pobranych, postępowanie w sprawie zasiłków i ich wypłata, postępowanie wyjaśniające i dowodowe oraz orzekanie w sprawach emerytalno-rentowych, wypłata, zwrot, potrącenia i egzekucja z emerytur i rent, postępowanie w sprawach wypadku przy pracy i choroby zawodowej. 10. Pozycja prawna pracownika socjalnego. Prawne regulacje zawodu pracownika socjalnego, wymogi i kwalifikacje dla pracowników socjalnych, pracownik socjalny jako funkcjonariusz publiczny, samorząd pracowniczy i jego regulacje prawne, projekty ustaw o zawodzie pracownika socjalnego (analiza i porównanie). 11. Świadczenia rodzinne i alimentacyjne. Charakter prawny świadczeń rodzinnych, zakres podmiotowy świadczeń rodzinnych, zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze, świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, organy właściwe w sprawie świadczeń rodzinnych, postępowanie w sprawie świadczeń rodzinnych, charakter prawny i geneza zaliczki alimentacyjnej, prawo do zaliczki alimentacyjnej, obowiązki dłużników alimentacyjnych, organy właściwe w sprawie zaliczki alimentacyjnej, postępowanie w sprawie zaliczki alimentacyjnej. 12. Inne formy pomocy socjalnej. Pomoc socjalna dla bezrobotnych, pomoc socjalna dla osób niepełnosprawnych, renta socjalna.	Pisemny test pytania zamknięte i otwarte (60% i powyżej poprawnych odpowiedzi – ocena dostateczny, 70% i powyżej ocena dostateczny plus, 80% i powyżej ocena dobry, 90% i powyżej ocena dobry plus, 95% i powyżej ocena bardzo dobry), aktywność (plus 0,5 oceny)
-----	-----------------	---	--	--

19.	Patologia społeczna z elementami resocjalizacji	K_W09, K_W12, K_U01, K_U06, K_U17, K_K06	1. Wprowadzenie do patologii społecznej - podstawowe pojęcia, obszary zainteresowań i znaczenie analiz patologii społecznych w kontekście wychowania, edukacji i polityki społecznej. 2. Wybrane zjawiska patologiczne – charakterystyka, analiza przyczyn, objawów i konsekwencji. 3. Diagnozowanie wybranych zjawisk patologicznych - metody badania i rozpoznawania patologii społecznych; narzędzia diagnostyczne (praktyczne zastosowanie). 4. Podstawy resocjalizacji nieletnich i dorosłych - cele i funkcje resocjalizacji w odniesieniu do osób z trudnościami w funkcjonowaniu społecznym. Charakterystyka procesu resocjalizacji nieletnich (m.in. w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych) oraz dorosłych (m.in. w zakładach karnych, systemie probacyjnym). Omówienie metod wychowawczych, terapeutycznych i readaptacyjnych. Wyzwania i bariery w skutecznej resocjalizacji. 5. Instytucje i służby działające na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym - rola i zadania szkoły, sądu rodzinnego, kuratora, ośrodków pomocy społecznej, organizacji pozarządowych, placówek resocjalizacyjnych i penitencjarnych. 6. Profilaktyka społeczna i działania naprawcze - programy profilaktyczne na poziomie lokalnym i ogólnokrajowym; strategię pracy środowiskowej i międzyinstytucjonalnej; znaczenie edukacji, wsparcia rodzin i pracy interdyscyplinarnej.	Poziom osiągnięcia zakładanych efektów zostanie zweryfikowany poprzez kolokwium pisemne (konwersatoria) egzamin pisemny obejmujący pytania i zadania pozwalające na weryfikację efektów z wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Ocena końcowa wystawiona będzie zgodnie z poniższą punktacją: do 50% - niedostateczna 51-69% - dostateczna 70-79% - dostateczny plus 80-89% - dobry 90-94% - dobry plus 95-100% - bardzo dobry
20.	Wprowadzenie do pracy socjalnej	K_W01, K_W06, K_U14, K_U17, K_K05	1. Praca socjalna a nauki społeczne i humanistyczne. Interdyscyplinarny charakter pracy socjalnej. Praca socjalna w problematyce pedagogiki społecznej, socjologii, polityki społecznej. Praca socjalna a psychologia, ekonomia, andragogika. Praca socjalna a pomoc społeczna. 2. Literatura podstawowa i czasopiśmiennictwo z zakresu pracy socjalnej – m.in. omówienie publikacji Katedry Pedagogiki Społecznej, seria Biblioteka Pracownika Socjalnego (wydawnictwo Śląsk), inne ważne dla kształtowania się profesji publikacje; czasopiśmiennictwo zachodnie dostępne w bibliotece UKW. 3. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej. Podstawowe instytucje pomocy społecznej w Polsce i ich zadania. 4. Etyka służb społecznych. Podstawowe wartości w pracy socjalnej. 5. Zastosowanie metodyki pracy socjalnej do różnych pól aktywności człowieka. 6. O pracy socjalnej w czasopiśmiennictwie publicystycznym.	Wykład: kolokwium pisemne z materiału prezentowanego na wykładach w oparciu o literaturę przedmiotu. Konwersatorium: ocenę przygotowania i przedstawienia analizy tekstu publicystycznego; ocenę przygotowania i przedstawienia analizy tekstu z czasopisma naukowego; ocenę aktywnego udziału w zajęciach - przygotowanie zadań cząstkowych
21.	Praca socjalna w perspektywie historycznej	K_W05, K_U02, K_U15, K_K01	1. Historia pomocy społecznej jako przedmiot kształcenia pracowników socjalnych, jej przedmiot i zadania. 2. Główne idee i prądy społeczne, polityczne, religijne minionych wieków – teorie i koncepcje wybranych myślicieli w przeszłości. 3. Dzieje rozwoju instytucji opiekuńczo-wychowawczych. 4. Uwarunkowania społeczno-kulturowe rozwoju teorii i praktyki pomocy udzielanej jednostkom bądź zbiorowości w przeszłości. 5. Poszukiwanie historycznego rodowodu współczesnych trendów i form pomocy społecznej. 6. Rozumienie i interpretacja źródeł do historii pomocy społecznej.	Przygotowanie prezentacji multimedialnej w ramach proponowanych tematów. Udział w dyskusji podczas zajęć. Test wiedzy

22.	Teoretyczne i aksjologiczne podstawy pracy socjalnej	K_W05, K_W08, K_W11, K_U14, K_K01	1. Praca socjalna a nauki społeczne i humanistyczne. Praca socjalna w problematyce pedagogiki społecznej, socjologii, polityki społecznej. Praca socjalna a psychologia, ekonomia, andragogika. Teorie socjologiczne, psychologiczne i koncepcje pedagogiczne w pracy socjalnej. 2. Praca socjalna jako dyscyplina pozytywna i normatywna. 3. Wiedza jako ważny element kompetencji zawodowych pracownika socjalnego. 4. Teoria i praktyka pracy socjalnej. 5. Wartości w pracy socjalnej. 6. Koncepcje zmiany w pracy socjalnej. 7. Koncepcje ról zawodowych i profesjonalizmu w pracy socjalnej. 8. Dylematy teorii i praktyki aktywizacji w pomocy społecznej. 9. Dylematy etyczne w pracy socjalnej, odpowiedzialność pracownika socjalnego. 10. Przeobrażenie i postępy w pracy socjalnej – nowe konteksty teoretyczne.	Aktywność w przygotowaniu do dyskusji na temat zagadnień objętych programem, udział w dyskusjach, trafność stawianych pytań i problemów, zaangażowanie w dyskusję, egzamin ustny.
23.	Metodyka pracy socjalnej	K_W06, K_W07, K_W08, K_W09, K_U09, K_U10, K_U11, K_K04, K_K06	1. Praca socjalna - praca socjalna jako metoda pomocy społecznej. 2. Praca socjalna jako profesja - definicje, zadania, cele, wartości. 3. Sytuacja trudna w życiu człowieka. 4. Potrzeby ludzi w kolejnych okresach życia. 5. Zmiana i wzmocnienie - rola i znaczenie w działaniach pracownika socjalnego. 6. Metoda pracy z przypadkiem, obowiązujące zasady. 7. Wywiad w pracy socjalnej i warunki wywiadu. 8. Grupa w pracy socjalnej - definicja i klasyfikacje. 9. Rodzaje grup i zasady obowiązujące w pracy z grupą. 10. Środowisko i społeczność lokalna jako teren działania pracownika socjalnego. 11. Metoda organizowania społeczności lokalnej. 12. Bezpośrednie i pośrednie działania metodyczne pracownika socjalnego.	Egzamin pisemny w formie pytań otwartych sprawdzających wiedzę i umiejętność kojarzenia informacji dla zastosowania konkretnego rozwiązania problemu klienta pracownika socjalnego; aktywny udział w ćwiczeniach i dyskusjach związanych z analizowanymi tekstami (pytania do tekstów); ceniana jest znajomość zadawanych lektur oraz aktywny udział w zajęciach.
24.	Pracownik socjalny w środowisku	K_W03; K_W04, K_U02, K_U08, K_K02	1. Praca socjalna jako profesja. Pojęcie i klasyfikacja profesji społecznych. Programy kształcenia pracowników socjalnych. Znaczenie wiedzy w działaniu praktycznym. Umiejętności w pracy socjalnej. 2. Zawody służb społecznych (od wsparcia do organizacji społeczności) – zmiany w i perspektyw. 3. Profesjonalizacja pracy socjalnej. Ustawowe regulacje dotyczące funkcjonowania zawodowego. 4. Przygotowanie do zawodu i podnoszenie kwalifikacji. 5. Role zawodowe. 6. Doświadczenia zawodowe pracowników socjalnych. 7. Kierunki zmian w profesjonalizacji pracowników pomocy społecznej. 8. Pracownik socjalny w Polsce i na świecie.	Przygotowanie portfolio dokumentującego zasady funkcjonowania instytucji środowiskowej pracy socjalnej oraz zadania pracowników socjalnych wobec różnych kategorii klientów pomocy społecznej. Zaliczenia ustne – pytania do przygotowanego portfolio.

25.	Projekt socjalny	K_W10, K_W11, K_U01, K_U10, K_U13, K_K08,	1. Projekt socjalny a metody pracy socjalnej. 2. Rola projektu socjalnego w rozwiązywaniu zidentyfikowanych problemów osób, grup, społeczności. 3. Dobre praktyki – analiza zrealizowanych projektów socjalnych. 4. Rozwiązania praktyczne w zakresie projektowania socjalnego: a) Struktura projektu socjalnego, b) Analiza zasobów, c) Budowanie zespołu projektowego, d) Ewaluacja projektu, e) Budowa wniosku projektowego, f) Finansowanie projektów, współdziałanie z osobami i instytucjami środowiska lokalnego. 5. Wykorzystywanie narzędzi informatycznych w przygotowywaniu i realizacji projektów: np. zdalna koordynacja pracy zespołu z wykorzystaniem kalendarza internetowego, zdalna ewaluacja projektu, praca w chmurze. 6. Przygotowanie i realizacja projektu lub jego elementów (wykorzystaniem komunikacji grupowej na portalu społecznościowym).	Egzamin ustny weryfikujący znajomość poszczególnych elementów projektu socjalnego (diagnoza, formułowanie celu, zadania do realizacji, ewaluacja, aspekty projektu) w odniesieniu do przygotowanego projektu. Konwersatorium: aktywne wykonywanie ćwiczeń dotyczących poszczególnych etapów projektowania (np. drzewo problemów, SWOT) - 20% oceny; przygotowanie projektu socjalnego: założenia teoretyczne; diagnoza problemu; cele i zadania; ewaluacja - łącznie do 80% oceny; dla zainteresowanych możliwość realizacji projektu w terenie.
26.	Organizacja społeczności lokalnej	K_W03, K_W06, K_W07, K_U05, K_U07, K_K10	1. Praca środowiskowa w Polsce – tradycje i współczesność. 2. Rozwój społeczności lokalnej w oparciu o zasoby. 3. OSL – metodyka. 4. OSL – usługa społeczna. 5. OSL – refleksyjny praktyk. Animator lokalny - lider - środowiskowa rola zawodowa pracownika socjalnego. 6. Praca ze społecznością a polityka publiczna. 7. Organizator społeczności lokalnej w rolach lokalnego planisty, organizatora sieci społecznych, lokalnego animatora.	Zaliczenie ustne: analityczna prezentacja wybranej inicjatywy w ramach OSF
27.	Wybrane elementy psychologii klinicznej	K_W09, K_W18, K_U06, K_U18, K_K04	1. Podstawy psychiatrii klinicznej: rola psychiatrii w systemie opieki zdrowotnej, klasyfikacje zaburzeń psychicznych. 2. Najczęstsze zaburzenia psychiczne u dorosłych: depresja i zaburzenia afektywne dwubiegunowe, schizofrenia i inne psychozy, zaburzenia lękowe i obsesyjno-kompulsyjne, zaburzenia osobowości (np. borderline), zespół stresu pourazowego (PTSD). 3. Zaburzenia psychiczne u dzieci i młodzieży: ADHD, zaburzenia opozycyjno-buntownicze, autyzm i spektrum zaburzeń rozwoju, zaburzenia nastroju u młodzieży. 4. Interwencja kryzysowa i zachowania suicydalne: rozpoznawanie zagrożenia życia (myśli samobójcze, autoagresja), zasady reagowania i kierowania do specjalistów. 5. Współpraca z rodziną i otoczeniem społecznym. 6. System wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi – rola służb i współpracy.	Pisemny test pytania zamknięte i otwarte (60% i powyżej poprawnych odpowiedzi – ocena dostateczny, 70% i powyżej ocena dostateczny plus, 80% i powyżej ocena dobry, 90% i powyżej ocena dobry plus, 95% i powyżej ocena bardzo dobry), aktywność (plus 0,5 oceny)

28.	Lokalne instytucje pomocy społecznej	K_W03, K_W06, K_U02, K_U05, K_K01, K_K04	Zajęcia realizowane w dwóch semestrach. Semestr 1: 1. Rozmieszczenie terytorialne jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa. Zadania rządowe i samorządowe w zakresie pomocy społecznej. 2. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na poziomie gminy (zadania, organizacja, struktura). 3. Regulacje prawne dotyczące funkcjonowania instytucji pomocy społecznej w gminie. 4. Metody i techniki pracy stosowane w jednostkach. Świadczenia pomocy społecznej w środowisku. 5. Wykorzystywanie systemów elektronicznych w pomocy społecznej. Narzędzia gromadzenia i przetwarzania danych (system Pomost). Semestr 2: 1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na poziomie powiatu (zadania, organizacja, struktura). 2. Struktura pomocy społecznej (ustawowe regulacje, przykładowa struktura w wybranym powiecie). 3. Instytucjonalna i rodzinna piecza zastępcza. Rola koordynatorów pieczy. 4. Podział zadań na zadania samorządu lokalnego i administracji rządowej, koszty pomocy społecznej, zasoby instytucji pomocy społecznej. 5. Relacje pomiędzy gminnymi i powiatowymi jednostkami pomocy społecznej.	Prezentacja studencka dotycząca wybranej instytucji pomocowej. Indywidualna praca pisemna związana z tematyką przedmiotu. Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest: przygotowanie i omówienie mapy instytucji pomocy społecznej dla wybranego powiatu; opracowanie modelu udzielenia pomocy osobie lub rodzinie w oparciu o istniejący system pomocy instytucjonalnej (case study)
29.	Diagnoza w pracy socjalnej	K_W11, K_W14, K_U03, K_U04, K_U06, K_K02, K_K08	1. Diagnoza - jej istota i znaczenie. Zagadnienia teoretyczne i praktyczne. Cele badań diagnostycznych. Diagnostyka, diagnozowanie, diagnoza. 2. Teoria i metodologia diagnostyki psycho-pedagogicznej. 3. Błędy i postawy diagnostyczne. 4. Aspekty pełnej diagnozy społecznej (zmienne i wskaźniki). 5. Diagnostyka społeczna w metodzie indywidualnych przypadków. 6. Relacja diagnostyczna w diagnozie psychopedagogicznej. 7. Diagnoza poznawcza a diagnoza decyzyjna. 8. Diagnozowanie jakości i stylu życia. 9. Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych.	Egzamin pisemny (pytania zamknięte i otwarte)
30.	System pieczy zastępczej	K_W03, K_W12, K_U08, K_U10, K_K08	1. Założenia, cele i uwarunkowania prawne systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Polsce. 2. Instytucje tworzące system pieczy zastępczej, ich charakterystyka i zadania. 3. Rodzicielstwo zastępcze (przygotowanie do roli rodziny zastępczej, typologia rodzin zastępczych). 4. Zadania koordynatora pieczy zastępczej. 5. Publicystyka na rzecz przeciwdziałania sieroctwu społecznemu. 6. Badania w działaniu i dobre praktyki w zakresie tworzenia systemu pieczy zastępczej.	Zaliczenie ustne obejmujące zagadnienia z wykładu i analizę kampanii społecznych promujących rodzicielstwo zastępcze.
31.	Praktyka zawodowa	K_W03, K_W13, K_U02, K_U09, K_U11, K_K02, K_K08	1. Struktura i organizacja wybranej jednostki pomocy społecznej. 2. Organizacja pracy i zarządzanie w wybranej instytucji. 3. Realizacja zadań instytucji pomocy społecznej. 4. Stosowane metody pracy socjalnej – przykłady i udział w sporządzaniu wywiadu. 5. Możliwości rozwijania kwalifikacji w zawodzie pracownik socjalny.	Zaliczenie na podstawie opinii z miejsca praktyk i weryfikacji efektów uczenia się w oparciu o opinię oraz ocenę realizacji zadań z dziennika praktyk.

32.	Seminarium dyplomowe	K_W09, K_W10, K_W14, K_W15, K_U03, K_U14, K_K09	1. Problematyka prac z zakresu pracy socjalnej. 2. Zjawiska społeczne obserwowane w środowiskach społecznych - diagnoza pracownika socjalnego. 3. Wybór tematów pracy. 4. Zasady sporządzania przypisów i bibliografii. 5. Struktura pracy licencjackiej. 6. Metody badawcze w naukach pedagogicznych. 7. Opracowanie założeń metodologicznych. 8. Opracowanie narzędzia badawczego. 9. Realizacja badań. 10. Analiza i opracowanie badań. 11. Przedłożenie gotowej pracy licencjackiej. 12. Przygotowanie do egzaminu dyplomowego.	Zaliczenie: Część I – przygotowanie koncepcji pracy i koncepcji metodologicznej Część II – przygotowanie części teoretycznej Część III – przygotowanie pracy dyplomowej
33.	Język obcy	K_U15, K_U16, K_K02	Materiał gramatyczny odpowiadający poziomowi językowemu B1-B2. Tematyka materiałów i tekstów źródłowych dobrana z uwzględnieniem potrzeb i zainteresowań grupy	Testy językowe po I,II,III sem.; egzamin pisemny IV sem.
	Zajęcia do wyboru:			
34.	Komunikacja interpersonalna	K_W12, K_U04, K_U13, K_K02, K_K03	1. Komunikacja interpersonalna i jej rodzaje – podstawowe zagadnienia. 2. Bariery komunikacyjne. 3. Autoprezentacja – jak skutecznie i świadomie budować własny obraz. 4. Negocjowanie. 5. Asertywność. 6. Czy płeć ma wpływ na komunikację? Style komunikacji kobiet i mężczyzn. 7. Jak unikać przemocy werbalnej? 8. Przekonania, nawyki, nastawienia i przyzwyczajenia – ich rola i znaczenie w pracy nad dobrą komunikacją.	Aktywność na zajęciach, opracowanie i przeprowadzenie indywidualnie na zajęciach ćwiczeń; portfolio (opracowanie dwóch wybranych ćwiczeń z komunikacji wraz z ich oceną, refleksje z wybranej części/zagadnienia realizowanych w trakcie zajęć, recenzja dowolnie wybranego artykułu naukowego na temat komunikacji interpersonalnej)
35.	Dynamika grupy	K_W12, K_U04, K_U13, K_K02, K_K03	1. Dynamika małych grup. 2. Formowanie się grupy. Role grupowe. Normy grupowe. 3. Burza w grupie. Konflikt. Zarządzanie grupą w fazie burzy. 4. Normalizacja w grupie. Tożsamość jednostki a tożsamość grupowa. Myślenie grupowe. Asertywna komunikacja w grupie. 5. Kreatywne działanie. 6. Bariery komunikacyjne i konstruktywna rola konfliktów. 7. Twórczość w pracy w grupie.	Aktywność na zajęciach, opracowanie i przeprowadzenie na zajęciach ćwiczeń; portfolio (opracowanie dwóch wybranych ćwiczeń z dynamizowania grupy wraz z ich oceną, refleksje z wybranej części/zagadnienia realizowanych w trakcie zajęć, recenzja dowolnie wybranego artykułu naukowego na temat dynamiki grupy)
36.	Innowacje cyfrowe w pracy socjalnej (elementy projektowania uniwersalnego i AI)	K_W07, K_W15, K_U01, K_U14, K_K04, K_K07	1. Rodzaje wykluczenia cyfrowego (ekonomiczne, kompetencyjne, technologiczne) i strategie przeciwdziałania). 2. Co to jest projektowanie uniwersalne (Universal Design)? 3. Uniwersalne projektowanie usług społecznych. 4. Tworzenie dostępnych dokumentów, stron internetowych i materiałów informacyjnych. 5. Innowacje społeczne w praktyce (np. Aplikacja „Twój Parasol” (Polska), inicjatywa „Maps.Me Shelter Finder” (Ukraina / Polska / Europa Środkowa), Projekt „SeniorApp” (Polska), Cyfrowy Asystent Mieszkańca – chatboty miejskie. 6. Wyzwania etyczne i odpowiedzialność w stosowaniu innowacji cyfrowych.	Stworzenie dowolnego dokumentu dostępnego cyfrowo (WORD, PDF, PPT, EXCEL)

37.	Kampanie społeczne w środowisku lokalnym	K_W07, K_W15, K_U01, K_U14, K_K04, K_K07	1. Reklama społeczna i reklama komercyjna – różnice i podobieństwa. 2. Reklama społeczna jako metoda oddziaływania społecznego. 3. Cechy i funkcje reklamy. 4. Twórcy i historia kampanii społecznych w Polsce. 5. Wykorzystanie kampanii społecznych w promowaniu wartości i zachowań pomocowych. 6. Przykłady lokalnych kampanii społecznych. 7. Kampanie społeczne jako przedmiot badań w naukach społecznych.	Wykład: zaliczenie z oceną składające się z zadań ocenianych w skali od 0 do 3 punktów (wynik pozytywny wymaga uzyskania, co najmniej 60% ogólnej liczby punktów); Konwersatorium: koncepcja kampanii społecznej w środowisku lokalnym/grupowy bądź indywidualny projekt studencki.
38.	Kategorie klientów pomocy społecznej – zagrożeni wykluczeniem społecznym	K_W07, K_W12, K_U04, K_U06, K_U17, K_K04, K_K09	1. Analiza specyfiki klientów jednostki korzystających z pomocy społecznej pod względem demograficzno-ekonomicznym oraz psychologiczno-społecznym, stopień zaspokajania potrzeb konkretnych klientów. 2. Wybranych zagadnienia wykluczenia społecznego i stygmatyzacji. 3. Metody monitorowania i diagnozowania potrzeb klientów pomocy społecznej. 4. Długotrwale bezrobotni, uzależnieni, powracający z zakładów karnych – diagnoza problemu i metody oddziaływania. 5. Współdziałanie specjalistów w pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem. 6. Narzędzia pracy socjalnej z osobami zagrożonymi wykluczeniem.	Zaliczenie ustne - omówienie najistotniejszych zagadnień związanych z wykluczeniem społecznym; problemy definicyjne, przyczyny powstawania zjawiska, problemy diagnostyczne, praca socjalna na rzecz osób wykluczonych. Aktywność na zajęciach, analiza tekstów teoretycznych i badawczych, prezentacje związane z omawianymi zagadnieniami.
39.	Kategorie klientów pomocy społecznej – rodziny wieloproblemowe	K_W07, K_W12, K_U04, K_U06, K_U17, K_K04, K_K09	1. Analiza specyfiki klientów jednostki korzystających z pomocy społecznej pod względem demograficzno-ekonomicznym oraz psychologiczno-społecznym, stopień zaspokajania potrzeb konkretnych klientów. 2. Teoretyczne perspektywy analizy rodzin. Funkcje i dysfunkcje rodziny. Model rodziny współczesnej - próba definicji. 3. Metody monitorowania i diagnozowania potrzeb klientów pomocy społecznej. 4. Rodzina wieloproblemowa w pracy socjalnej – diagnoza i metody oddziaływania. 5. Współdziałanie specjalistów w pracy z rodzinami wieloproblemowymi. 6. Narzędzia pracy socjalnej z rodziną problemową.	Zaliczenie ustne - omówienie najistotniejszych zagadnień; problemy definicyjne, przyczyny powstawania zjawiska, problemy diagnostyczne i etyczne. Aktywność na zajęciach, analiza tekstów teoretycznych i badawczych, prezentacje związane z omawianymi zagadnieniami.
40.	Pedagogika twórczości	K_W07, K_W13, K_U06, K_K06	1. Wprowadzenie w aksjologię pedagogiki twórczości. 2. Twórczość w cyklu życia. 3. Diagnozowanie potencjału twórczego osób. 4. Rozwijanie postawy twórczej. 5. Modele nauczania i wychowania do twórczości. 6. Instytucje pomocy jako miejsce aktywności twórczej i rozwoju potencjału.	Zaliczenie ustne – pytania dotyczące prezentowanych zagadnień i publikacji.

41	Interwencja kryzysowa	K_W07, K_W13, K_W18, K_U06, K_K06	1. Podstawowe pojęcia teorii kryzysu: potoczne rozumienie terminu „kryzys”, psychologiczne rozumienie terminu „kryzys”, rodzaje sytuacji kryzysowych. 2. Radzenie sobie z kryzysem: mechanizmy radzenia sobie z kryzysem. 3. Smptomatologia i analiza kryzysu: czynniki wywołujące kryzys, przebieg reakcji kryzysowej (rozpoznanie reakcji kryzysowej, ostra faza kryzysu, czynniki wpływające na przebieg reakcji kryzysowej). 4. Podstawy interwencji kryzysowej: ustalenia terminologiczne, cele i cechy charakterystyczne interwencji kryzysowej, przebieg i etapy interwencji kryzysowej. 5. Obszary zastosowania interwencji kryzysowej: traumatyczne wydarzenia życiowe, kryzysy rozwojowe, kryzysy utraty i żałoby, kryzysy małżeńskie, kryzysy suicydalne, przemoc w rodzinie, przemoc seksualna, kryzysy środowiskowe.	Praca pisemna oraz zadania wykonane przez studentów w ramach problematyki wykładów sprawdzające stan nabytej wiedzy, jak również poziom opanowania przez studentów założonych efektów uczenia się. Oceny opisowe, których podstawę uzyskanej oceny stanowią określone przez prowadzącego wymagania i system oceniania w kontekście efektów kształcenia.
42.	Rzecznictwo w pracy socjalnej	K_W07, K_W14, K_U04, K_U06, K_K01, K_K02, K_K07	1. Motywy prowadzenia działalności rzeczniczej i związanej z relacjami z mediami. 2. Rzecznictwo interesów wybranych grup zagrożonych wykluczeniem. 3. Wybrane elementy autoprezentacji (wizerunek, wzorce zachowań). 4. Elementy wystąpień publicznych. 5. Organizacja zewnętrznych działań PR (targi i wystawy, wydarzenia specjalne, promocja, sponsoring, lobbying). 6. Organizacja wewnętrznych działań PR (imprezy firmowe, Internet, biuletyny firmowe, listy indywidualne).	Zaliczenie ustne na podstawie przygotowanego wystąpienia rzecznika wybranej grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym
43.	Narzędzia diagnozy środowiskowej	K_W10, K_W11, K_U03, K_U04, K_U06, K_K01, K_K02	1. Diagnoza - jej istota i znaczenie. Zagadnienia teoretyczne i praktyczne. Cele badań diagnostycznych. Diagnostyka, diagnozowanie, diagnoza. 2. Aspekty pełnej diagnozy społecznej (zmienne i wskaźniki). 3. Diagnostyka społeczna w poznaniu i przekształcaniu środowiska. 4. Źródła danych w diagnozie (sprawozdania, dokumenty urzędowe, dane statystyczne, wypowiedzi respondentów, obserwacja zachowań i zjawisk, przekazy medialne, dokumenty osobiste; zbiory danych o pomocy społecznej (SI POMOST, Ocena Zasobów PS, Strategie rozwiązywania problemów; dane np. GUS, NIK). 5. Metod zbierania danych (np. deskresearch, badania sondażowe, wywiady, obserwacja, casestudy). 6. Diagnozowanie jakości i stylu życia. Przegląd badań. 7. Wskaźniki społeczne w diagnozowaniu rodziny. 8. Potrzeby i potencjał społeczności lokalnej.	Zaliczenie ustne na podstawie przygotowanego portfolio narzędzi diagnostycznych z ich opisem funkcjonalnym; element badania środowiskowego.
44.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	K_W04, K_W07, K_U07, K_U18, K_K04	1. Prawne reguły świadczenia usług opiekuńczych w pomocy społecznej. 2. Rodzaje usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. 3. Kwalifikacje osób realizujących zadania usług opiekuńczych. 4. Potrzeby podopiecznych w zależności od schorzeń lub niepełnosprawności. 5. System świadczeń i wsparcie osób opiekujących się osobami zależnymi. 6. Zlecenie usług opiekuńczych podmiotom realizującym zadania w systemie usług socjalnych.	Aktywność na zajęciach. znajomość i analiza literatury przedmiotu. Przygotowanie i przedstawienie na grupie opracowanego zagadnienia (praca w grupach). Kolokwium pisemne/ustne

45.	Rehabilitacja osób z niepełnosprawnością	K_W04, K_W07, K_U07, K_U18, K_K04, K_K06	1. Podstawowe pojęcia związane z niepełnosprawnością. 2. Wybrane koncepcje niepełnosprawności. Klasyfikacja osób niepełnosprawnych. 3. Prawne uwarunkowania zatrudnienia osób niepełnosprawnych. 4. Aktywność zawodowa i sytuacja społeczna osób niepełnosprawnych w wybranych krajach – aspekt porównawczy. 5. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych – modele. 6. Główne bariery aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych. 7. Zatrudnienie osoby niepełnosprawnej na otwartym rynku pracy, w warunkach chronionych, w przedsiębiorstwie społecznym. 8. Prezentacja dobrych praktyk (casestudy).	Zaliczenie w formie ustnej: dyskusja punktowana na temat współczesnych wyzwań rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami. Przygotowanie prezentacji wybranego zagadnienia i pytań do niej.
46.	Kategorie klientów pomocy społecznej – rodziny objęte asystą	K_W07, K_W12, K_U06, K_U07, K_U17, K_K04, K_K06, K_K09	1. Asystentura jako instrument pracy socjalnej. 2. Rodzina jako system i źródło zasobów. 3. Kompetencje do pracy z rodziną. 4. Etapy pracy asystenta z rodziną. 5. Diagnoza rodziny w działaniu asystenta rodziny. 6. Narzędzia pracy socjalnej w pracy asystenta rodziny: genogram, ekogram, karta VIP-a, ankieta umiejętności wychowawczych, arkusze diagnostyczne;. 7. Budowanie mapy zasobów rodzin. 8. Metody poszukiwania mocnych stron: piramida życiowych domen, katalog zasobów w związku, przeformułowanie myśli. 9. Monografie rodzin wymagających pracy z asystentem rodziny - casestudy- plan pracy z rodziną jako narzędzie asystenta rodziny.	Wykład: kolokwium podsumowujące obejmujące: zagadnienia omawiane na wykładach. Kolokwium obejmie 10 zagadnień. Pozwoli na uzyskanie 20 pkt. 19-20 pkt – bdb; 17-18 pkt - db+ 15-16 pkt – db; 13-14 pkt - dost+ 11-12 pkt – dost Konwersatorium:: 1. Aktywne uczestniczenie w ćwiczeniach: przygotowywanie analizy literatury, udział w dyskusjach i ćwiczeniach z wykorzystaniem narzędzi pracy asystenta - max 2 pkt 2. Indywidualne przygotowanie genogramu lub ekogramu wybranej rodziny -max 2 pkt 3. Przygotowanie planu pracy z rodziną z wykorzystaniem mapy zasobów (w zespołach 2 osobowych) - max 6 pkt łącznie max 10 pkt 9-10 pkt bdb; 8-8,5 pkt db plus; 7-7,5 pkt db; 6,5 dost plus; 5-6 pkt dost
47.	Kategorie klientów pomocy społecznej – osoby w kryzysie bezdomności	K_W07, K_W12, K_U06, K_U07, K_U17, K_K04, K_K06, K_K09	1. Bezdomność jako problem społeczny i dysfunkcja - podstawowe zagadnienia. 2. Wybrane typologie bezdomności. 3. Uwarunkowania bezdomności, koncepcja resilience w przeciwdziałaniu. 4. Bezdomność jako źródło wykluczenia i stygmatyzacji. 5. Możliwości ograniczenia zjawiska bezdomności. 6. Sposoby wychodzenia z bezdomności. 7. Instytucjonalne formy pomocy osobom w kryzysie bezdomności. 8. Rola organizacji społecznych i reklamy społecznej w ograniczaniu problemu bezdomności. Działania wspomagające osoby w kryzysie bezdomności. 9. Squatting - i inne nowe rozwiązania w obszarze prawa człowieka do mieszkania.	Zaliczenie ustne - omówienie najistotniejszych zagadnień; problemy definicyjne, przyczyny powstawania zjawiska, problemy diagnostyczne i etyczne. Aktywność na zajęciach, analiza tekstów teoretycznych i badawczych, prezentacje związane z omawianymi zagadnieniami.

48.	Modele pomocy społecznej	K_W04, K_W05, K_W06, K_U02, K_K08	1. Prezentacja tła i przykładów rozwiązań kwestii społecznych w systemach pomocy społecznej Polski oraz wybranych krajów europejskich. 2. Miejsce pomocy społecznej w systemie zabezpieczenia społecznego. 3. Koncepcja pomocy społecznej w podstawowych modelach polityki społecznej. 4. Modele pomocy społecznej w świetle międzynarodowych porównań. 5. Integracja Polski z Unią Europejską a konieczność reorganizacji modelu pomocy społecznej. 6. Analiza teoretyczna i prezentacja wybranych modeli pomocy społecznej w krajach UE i na świecie.	Aktywność na zajęciach. znajomość i analiza literatury przedmiotu. Przygotowanie i przedstawienie na grupie opracowanego zagadnienia (praca w grupach). Kolokwium pisemne/ustne.
49.	Usługi społeczne w pomocy społecznej	K_W05, K_W06, K_W12, K_U02, K_K08	1. Środowiskowe usługi społeczne – nowa perspektywa polityki i pedagogiki społecznej. 2. Definiowanie usług społecznych/socjalnych. 3. Rozwiązania ustawowe w zakresie tworzenia centrów usług, ich organizowania i zarządzania. 4. Przeobrażenia sfery usług w systemie zabezpieczenia społecznego. Rada Europy i Unia Europejska w tworzeniu dokumentów dla systemów pomocy społecznej (Europejska Karta Społeczna, Karta Podstawowych Praw UE). 5. Przedsiębiorczość społeczna. 6. Społeczna odpowiedzialność biznesu. 7. Organizowanie współpracy międzysektorowej (sektor pozarządowy, podmioty ekonomii społecznej).	Aktywność na zajęciach. znajomość i analiza literatury przedmiotu. Przygotowanie i przedstawienie na grupie opracowanego zagadnienia (praca w grupach). Kolokwium pisemne/ustne.
50.	Dokumentowanie pracy socjalnej	K_W12, K_W14, K_U04, K_U08, K_K08	1. Systemy statystyczne w pomocy społecznej 2. Dostępność i analiza danych dotyczących pomocy społecznej i usług socjalnych 3. Obligatoryjne, obligatoryjne specjalistyczne i fakultatywne narzędzia dokumentujące prace socjalną. 4. Wywiad środowiskowy – jako dokument środowiskowej pracy socjalnej. 5. Kontrakt socjalny – jako dokument indywidualnej pracy socjalnej. 6. Dokumentowanie pracy socjalnej a metody pracy.	Aktywność na zajęciach, analiza materiału źródłowego – wybrane statystyki pomocy społecznej. Przygotowanie portfolio z narzędziami diagnostycznymi prezentowanymi na zajęciach i ich funkcjonalnym opisem. Zaliczenie ustne.
51.	Narzędzia diagnozy w metodzie indywidualnych przypadków	K_W11, K_W14, K_U04, K_U08, K_K08	1. Diagnoza - jej istota i znaczenie. Zagadnienia teoretyczne i praktyczne. Cele badań diagnostycznych. Diagnostyka, diagnozowanie, diagnoza. 2. Diagnoza pedagogiczna w metodzie indywidualnych przypadków. 3. Relacja diagnostyczna w diagnozie psychopedagogicznej. 4. Diagnoza poznawcza a diagnoza decyzyjna. 5. Wybór narzędzi diagnozy stosowanych w <i>casework</i>. 6. Wskaźniki społeczne w diagnozowaniu.	Przygotowanie portfolio z narzędziami diagnostycznymi prezentowanymi na zajęciach i ich funkcjonalnym opisem. Zaliczenie ustne.
52.	Elementy terapii rodzin	K_W07, K_W08, K_W18, K_U01, K_U14, K_K03, K_K04	1. Wprowadzenie do psychoterapii - terapia rodzinna jako specyficzny rodzaj terapii. 2. Historia terapii rodzin, współczesne nurty w terapii rodzin. 3. Teorie funkcjonowania rodziny. 4. System rodzinny - procesy systemowe w rodzinie, cechy, właściwości, mechanizmy. Cykl życia rodziny. 5. Terapia rodzin i terapia małżeństw – specyfika zadań i cech terapeuty. 6. Rysunek w psychoterapii jako forma zbierania informacji o rodzinie. 7. Pozytywna psychologia rodziny - w teorii i praktyce.	Aktywność na zajęciach. znajomość i analiza literatury przedmiotu. Przygotowanie i przedstawienie na grupie opracowanego zagadnienia (praca w grupach). Kolokwium pisemne/ustne.

53.	Elementy mediacji	K_W07, K_W08, K_W18, K_U01, K_U14, K_K03, K_K04	1. Diagnoza konfliktu (źródła i dynamika), sposoby zachowania w sytuacji konfliktowej oraz alternatywne metody rozwiązywania konfliktów (ADR). 2. Mediacja w polskim systemie prawnym. Istota i znaczenie mediacji: cele, rodzaje, zasady, standardy, rola i zadania mediatora oraz kodeks etyczny mediatora. 3. Mediacja jako jedna z umiejętności pracy socjalnej: pracownik socjalny w roli mediatora, struktura mediacji w pracy socjalnej. 4. Umiejętności komunikacyjne i negocjacyjne niezbędne w prowadzeniu mediacji. Narzędzia, techniki i strategie stosowane w mediacji. 5. Dziecko w mediacji - formy i zakres włączania dzieci w proces mediacji. 6. Symulacje mediacji prowadzonych samodzielnie oraz z drugim mediatorem - trening umiejętności praktycznych.	Aktywność na zajęciach. znajomość i analiza literatury przedmiotu. Przygotowanie i przedstawienie na grupie opracowanego zagadnienia (praca w grupach). Kolokwium pisemne/ustne Przeprowadzenie symulacji mediacji w roli mediatora – z uwzględnieniem etapów postępowania mediacyjnego, technik komunikacyjnych oraz zasad etyki mediatora.
54.	Kategorie klientów pomocy społecznej – osoby doświadczające i sprawcy przemocy	K_W09, K_W12, K_W14, K_U01, K_U06, K_U17, K_K04, K_K10	1. Wprowadzenie do problematyki przemocy: definicje i formy przemocy (fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna, zaniedbanie), dynamika przemocy i cykl przemocy. 2. Osoby doświadczające przemocy: charakterystyka ofiar przemocy – dzieci, osoby starsze, kobiety, osoby z niepełnosprawnością. Zjawisko współzależnienia i wyuczonej bezradności. 3. Sprawcy przemocy: psychospołeczna charakterystyka sprawcy przemocy. 4. System przeciwdziałania przemocy w Polsce. Akty prawne: Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej, Kodeks karny, Niebieska Karta. Obowiązki pracownika socjalnego. 5. Interwencja socjalna i pomoc ofiarom przemocy. Diagnoza sytuacji przemocy – narzędzia i techniki (np. wywiad, formularz NK), planowanie pomocy i bezpieczeństwa oraz wsparcie psychologiczne, socjalne, prawne. 6. Praca ze sprawcami przemocy: programy korekcyjno-edukacyjne, motywowanie do zmiany zachowań, współpraca z instytucjami penitencjarnymi i poradnictwem specjalistycznym.	Zaliczenie ustne - omówienie najistotniejszych zagadnień związanych z problematyką przemocy; problemy definicyjne, przyczyny powstawania zjawiska, problemy diagnostyczne, praca socjalna na rzecz ofiar i sprawców przemocy. Aktywność na zajęciach, analiza tekstów teoretycznych i badawczych, prezentacje związane z omawianymi zagadnieniami.
55.	Kategorie klientów pomocy społecznej – przewlekłe chorzy	K_W09, K_W12, K_W14, K_U01, K_U06, K_K04, K_K10	1. Analiza specyfiki klientów jednostki korzystających z pomocy społecznej pod względem demograficzno-ekonomicznym oraz psychologiczno-społecznym, stopień zaspokajania potrzeb konkretnych klientów. 2. Metody monitorowania i diagnozowania potrzeb klientów pomocy społecznej. 3. Choroby przewlekłe psychiczne i somatyczne, klasyfikacja i ograniczenia funkcjonowania. 4. Opieka rodziny nad osobą przewlekłe chorą. 5. Samotność osób chorych przewlekłe. 6. Instytucje pomocy społecznej i ochrony zdrowia wspierając osoby chore przewlekłe. 7. Prawa człowieka w pomocy społecznej. 8. Narzędzia pracy z osobami chorymi przewlekłe. Usługi opiekuńcze. 9. Współdziałanie specjalistów w pracy z osobami przewlekłe chorymi.	Zaliczenie ustne - omówienie najistotniejszych zagadnień związanych z przewlekłymi chorobami; problemy definicyjne, przyczyny powstawania zjawiska, problemy diagnostyczne, praca socjalna na rzecz osób chorujących przewlekłe. Aktywność na zajęciach, analiza tekstów teoretycznych i badawczych, prezentacje związane z omawianymi zagadnieniami.
56.	Aktywizacja osób z niepełnosprawnością	K_W08, K_W12, K_W13, K_U07, K_U18, K_K07	1. Podstawowe pojęcia związane z niepełnosprawnością. 2. Wybrane koncepcje niepełnosprawności. Klasyfikacja osób niepełnosprawnych. 3. Aktywność społeczna osób niepełnosprawnych w wybranych krajach – aspekt porównawczy. 4. Główne bariery aktywizacji społecznej osób niepełnosprawnych. 5. Instytucje publiczne i organizacje pozarządowe aktywizujące osoby z niepełnosprawnością. 6. Dobre praktyki w zakresie aktywizacji. 7. Przedsiębiorczość społeczna. 8. Prawa człowieka w pomocy społecznej.	Aktywność na zajęciach. znajomość i analiza literatury przedmiotu. Przygotowanie i przedstawienie na grupie opracowanego zagadnienia (praca w grupach). Kolokwium pisemne/ustne

57.	Diagnozowanie i planowanie społeczne	K_W08, K_W12, K_W13, K_U07, K_U18, K_K07	1. Diagnoza lokalnych problemów społecznych (metody, narzędzia, źródła danych). 2. Strategie rozwiązywania problemów społecznych (rola, rodzaje, cele). Elementy strategii. 3. Strategie rozwoju lokalnego i zarządzanie strategiczne w gminie/regionie. Scenariusze realizacyjne. 4. Warunki poprawności strategii rozwojowych. Prezentacja wybranych przykładów. 5. Programy przeciwdziałania wybranym zjawiskom społecznym. Strategie indywidualnej zaradności. 6. Funkcje podmiotów publicznych. Pomoc wzajemna. 7. Pomoc społeczna i jej funkcje w aktywizacji i opracowywaniu strategii rozwoju lokalnego. 8. Strategie i programy na poziomie krajowym i ich wdrażanie. 9. Rola dokumentów strategicznych Unii Europejskiej.	Zaliczenie ustane. Prezentacja analizy wybranej strategii rozwoju lokalnego.
58.	Organizacje pozarządowe w środowisku	K_W06, K_W07 K_W17, K_U05, K_U13, K_K04, K_K06	1. Organizacje pozarządowe w Polsce (zarys historii, ustawodawstwo, rola w tworzeniu społeczeństwa obywatelskiego, dane statystyczne, dynamika). 2. Organizacje pozarządowe a kapitał społeczny w środowisku lokalnym. 3. Organizacja pozarządowe w realizacji zadań pomocy społecznej (współdziałanie, lokalne partnerstwo). Wielosektorowa polityka społeczna. 4. Determinanty aktywności i bierności społecznej Polaków. 5. Organizacje pozarządowe w wybranym środowisku.	Aktywność na zajęciach. znajomość i analiza literatury przedmiotu. Przygotowanie i przedstawienie na grupie opracowanego zagadnienia (praca w grupach). Kolokwium pisemne/ustne
59.	Działalność pożytku publicznego i wolontariat	K_W06, K_W07 K_W17, K_U05, K_U13, K_K04, K_K06	1. Działalność pożytku publicznego – uwarunkowania historyczne i regulacje prawne. 2. Alokacja 1,5% jako system demokratycznego wspierania trzeciego sektora. 3. Wolontariat w Polsce (zasady prawne, dynamika, praca i profil wolontariusza, wolontariat międzynarodowy). 4. Zadania dla wolontariuszy w instytucjach pomocy społecznej. 5. Rola trzeciego sektora w rozwoju przedsiębiorczości społecznej i kształtowaniu polityki zrównoważonego rozwoju.	Aktywność na zajęciach. znajomość i analiza literatury przedmiotu. Przygotowanie i przedstawienie na grupie opracowanego zagadnienia (praca w grupach). Kolokwium pisemne/ustne
60.	Elementy treningu umiejętności społecznych	K_W07, K_W09, K_U12, K_U13, K_K02, K_K03	1. Wprowadzenie do treningu umiejętności społecznych (TUS): cele, założenia i metodyka TUS, obszary kompetencji społecznych – komunikacja, asertywność, empatia, współpraca. 2. Identyfikowanie trudności w komunikacji interpersonalnej oraz rozwijanie technik wspierających osoby ze specjalnymi potrzebami. 3. Praktyczne zastosowanie wiedzy z psychologii społecznej, by lepiej zrozumieć dynamikę grup oraz relacji międzyludzkich. 4. Budowanie relacji w grupie o różnorodnych cechach i potrzebach. 5. Zarządzanie czasem i umiejętność priorytetyzacji zadań w pracy zespołowej i indywidualnej. 6. Zastosowanie elementów TUS w pracy socjalnej.	Aktywność na zajęciach. znajomość i analiza literatury przedmiotu. Przygotowanie portfolio zawierającego dokumentację działań praktycznych wykonanych w ramach przedmiotu oraz konspekt sesji TUS w pracy socjalnej.
61.	Praca socjalna z trudnym klientem	K_W07, K_W12, K_W14 K_U04, K_K04, K_K09	1. Rodzaje relacji pomocowych. 2. Teorie, metody i techniki pracy socjalnej z osobami mającymi trudności w relacjach społecznych. 3. Profesjonalna pomoc w pracy socjalnej. Współdziałanie z innymi specjalistami. 4. Zasady etyki w pracy z klientem trudnym. 5. Dokumentacja interwencji. 6. Prawa człowieka w pomocy społecznej. 7. Ewaluacja w pracy socjalnej.	Wykonanie zadań problemowych, pracę w zespołach, przygotowanie prac kontrolnych, wykonanie prac indywidualnych z wykorzystaniem źródeł z problematyki realizowanej na ćwiczeniach. Zastosowanie ocen opisowych.

62.	Superwizja w pracy socjalnej	K_W09, K_W18, K_U09, K_U13, K_K02, K_K10	1. Konceptcje superwizji w pracy socjalnej (pojęcie superwizji, rodzaje, funkcje, modele superwizji, metody działań superwizyjnych). 2. Menedżerska i profesjonalna koncepcja pracy socjalnej a konceptcje superwizji. 3. Antyopresyjna koncepcja superwizji. 4. Procedury i zastosowania superwizji pracy socjalnej (sesja superwizyjna). 5. Superwizja a podnoszenie kompetencji zawodowych (zwłaszcza w zakresie mediacji, negocjacji, pracy zespołowej, twórczego myślenia, sposobów radzenia sobie ze stresem). 6. Superwizja jako praca nad biografią. 7. Metody ograniczania stresu i wypalenia zawodowego w pracy socjalnej. 8. Poprawa komunikacji w relacji z klientem. Analiza błędów. 9. Postrzeganie siebie w pracy – samoocena, akceptacja i świadomość własnych emocji. 10. Typy osobowości zawodowych Hollanda.	Aktywność na zajęciach. znajomość i analiza literatury przedmiotu. Przygotowanie i przedstawienie na grupie opracowanego zagadnienia (praca w grupach). Kolokwium pisemne/ustne
63.	Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu	K_W09, K_W18, K_U09, K_U13, K_K02, K_K10	1. Sytuacje trudne w pracy socjalnej. 2. Problemy etyczne w pracy socjalnej. 3. Higiena pracy w zawodach pomocowych. Uważność i współczucie. Wzmacnianie odporności. 4. Elementy superwizji w pracy socjalnej. 5. Źródła wsparcia w pracy pracownika socjalnego. 6. Pierwszy kontakt z klientem. 7. Praca z trudnym klientem.	Aktywność na zajęciach. znajomość i analiza literatury przedmiotu. Przygotowanie i przedstawienie na grupie opracowanego zagadnienia (praca w parach) Kolokwium pisemne/ustne
64.	Wsparcie kryzysowe	K_W08, K_W09, K_W14, K_U08, K_U09, K_K03	1. Czym jest kryzys psychiczny/ krytyczne wydarzenie życiowe, jakich obszarów może dotyczyć (np. utrata bliskiej osoby, zakończenie relacji w tym rozwód, choroba własna lub osoby bliskiej, utrata pracy) i jakie typy kryzysów psychicznych wyróżniamy. 2. Nieadaptacyjne i adaptacyjne sposoby radzenia sobie z kryzysami psychicznymi (na wybranych przykładach - choroba w rodzinie, utrata bliskiej osoby). 3. Wsparcie osób w kryzysie: rozwijanie umiejętności społecznych i emocjonalnych (nazywanie i ekspresja emocji, rozwijanie empatii, asertywności- umiejętności stawiania granic i aktywnego słuchania). 4. Wsparcie osób w kryzysie: Wykorzystanie metod, technik, ćwiczeń zaczerpniętych z terapii poznawczo-behawioralnej (w tym technik stosowanych w ACT, terapii schematów, mindfulness). 5. Profesjonalne wsparcie - gdzie i jak szukać profesjonalnej pomocy.	Aktywność na zajęciach. znajomość i analiza literatury przedmiotu. Przygotowanie portfolio z zajęć i zaprezentowanie przed grupą najważniejszych aspektów wsparcia osób doświadczających różnego rodzaju kryzysów.
65.	Elementy socjoterapii	K_W08, K_W09, K_W14, K_U08, K_U09, K_K03	1. Socjoterapia jako forma pomocy. Formy socjoterapii. 2. Poziomy pracy socjoterapeutycznej, praca socjoterapeutyczna w grupie. 3. Diagnoza grupy. 4. Program pracy z grupą. Analiza treści urazowych i korygujących. 5. Zaplanowanie doświadczeń korygujących z uwzględnieniem środowiska, w którym funkcjonuje osoby objęte socjoterapią. 6. Konstruowanie scenariuszy socjoterapeutycznych i analiza studium przypadków przygotowanych przez studentów.	Aktywność na zajęciach. znajomość i analiza literatury przedmiotu. Opracowanie programu socjoterapeutycznego dla wybranej grupy z diagnozą i scenariuszem zajęć.
66.	Wybrane problemy międzykulturowości	K_W02, K_W13, K_U01, K_U08, K_K06	1. Wprowadzenie do problematyki międzykulturowości. 2. Podstawowe pojęcia związane z problematyką przedmiotu: wielokulturowość, międzykulturowość, transkulturowość. 3. Wybrane aspekty integracji społecznej migrantów. 4. Główne wyzwania społeczeństw wielokulturowych. 5. Komunikacja międzykulturowa jako kierunek rozwoju społecznego. 6. Edukacja międzykulturowa – założenia, wymiary i konteksty.	Aktywność na zajęciach. znajomość i analiza literatury przedmiotu. Kolokwium pisemne/ustne

67.	Naznaczenie społeczne	K_W02, K_W13, K_U01, K_U08, K_K06	1. Stygmatyzacja społeczna. Wprowadzenie. 2. Cechy stygmatu. 3. Wymiary stygmatyzacji. 4. Stygmatyzowani osoby i środowiska. 5. Skutki stygmatyzacji dla Ja osoby. 6. Działania ochronne/obronne podejmowane przez osoby i działania środowiskowe przeciwdziałające stygmatyzacji. 7. Stygmat a kultura masowa - destruktywność stygmatu.	Aktywność na zajęciach. znajomość i analiza literatury przedmiotu. Kolokwium pisemne/ustne
68.	Praca socjalna z seniorami	K_W07, K_W12, K_W13, K_U10, K_U12, K_K04, K_K09	1. Problematyka przystosowania do starości – postawy ludzi starych wobec życia. 2. Jakość i styl życia osób starych w kontekście pomyślnego starzenia się. 3. Pomoc społeczna i usługi socjalne dla seniorów. 4. Instytucje wspierające seniorów w środowisku lokalnym. 5. Wolontariat seniorów i na rzecz seniorów. 6. Rola Uniwersytetów Trzeciego Wieku w aktywizacji społecznej seniorów. 7. Zasady etyki pracownika socjalnego w pracy z seniorami. Prawa człowieka w pomocy społecznej.	Wykonanie zadań problemowych, pracę w zespołach, przygotowanie prac kontrolnych, wykonanie prac indywidualnych z wykorzystaniem źródeł z problematyki realizowanej na ćwiczeniach. Zastosowanie ocen opisowych.
69.	Aktywizacja osób w instytucjach opieki całodobowej	K_W07, K_W12, K_W13, K_U10, K_U12, K_K04, K_K09	1. Typologia domów pomocy społecznej. 2. Specyfika pracy socjalnej i terapeutycznej w instytucjach opieki całodobowej. 3. Wybrane metody terapii zajęciowej – zajęcia warsztatowe i praktyczne 4. Podtrzymywanie więzi z środowiskiem rodzinnym. 5. Przeciwdziałanie samotności i osamotnieniu w placówkach opieki całodobowej. 6. Rola instytucji opieki całodobowej w wykorzystywaniu zasobów środowiska lokalnego.	Aktywność na zajęciach. znajomość i analiza literatury przedmiotu. Przygotowanie i przedstawienie na grupie opracowanego zagadnienia (praca w parach) Kolokwium pisemne/ustne

wypełnia DJiOK

.....

Podpis prodziekana/z-cy dyrektora
podstawowej jednostki organizacyjnej